

Õiguskantsleri Kantselei

Urmas Maranik
MTÜ Looduse ja Inimeste Eest
mtu.loodus@gmail.com

Teie 05.11.2025

Meie 06.11.2025 nr 14-5/252182/2507992

Austatud Urmas Maranik

Küsisite veelkord hinnangut sellele, kas taastuenergia kasutuselevõttu käsitlevad õigusnormid on kooskõlas põhiseaduse preambuli ja paragrahvidega 5, 25 ja 53.

Õiguskantsler ei saa anda Teie palutud hinnangut. Te ei ole viidanud ühelegi õigusnormile, mis Teie arvates on põhiseadusega vastuolus. Õiguskantslerile esitatavas avalduses peab olema esitatud põhjendused, milles vastuolu põhiseadusega nähakse ([õiguskantsleri seaduse](#) § 15 lg 1). Põhjendustes tuleb välja tuua ka vastavad õigusnormid.

Võib üksnes eeldada, et peate põhiseadusega vastuolus olevaks olukorda, kus taastuenergia tootmisüksuseid kavandatakse looduslikele aladele (metsa, rohevõrgustiku aladele). Näete probleemi selles, et tuuleparke kavandatakse sinna, kuhu see on võimalik, eelistamata ennekõike teisi sobivamaid alasid (näiteks kasutusest välja jäänud tööstusalasid või degradeerunud maastikke).

Need seisukohad pole seotud mõne konkreetse õigusnormi põhiseadusvastasusega, vaid energia- ja keskkonnapoliitikas tehtud valikutega ja väärtushinnangutega. Need valikud ja hinnangud on seadusandja ja valitsuse pädevuses.

Põhiseaduse § 5 ja § 53 kohaselt tuleb Eesti loodusvarasid kasutada säästlikult ning igaühel on kohustus hoida loodust ja elukeskkonda. Need sätted seavad eesmärgiks tagada loodusvarade mõistlik kasutus ja keskkonnakaitse, kuid ei näe ette, milliseid energiaallikaid või tehnoloogiasid peab kasutama aga millistel aladel neid eelistatult arendada tuleks.

See, milline tasakaal (majandus)arengu, eesti rahvuse, kultuuri säilimise ja keskkonnahoiu vahel on õige, on poliitilise otsustuse, mitte põhiseadusliku järelevalve küsimus.

Seadused näevad ette menetlusreeglid, kuidas taastuenergiat arendamisel otsuseid teha tuleb. Taastuenergia arendamisel tuleb järgida kõiki asjakohaseid keskkonna- ja ehitusnõudeid ning planeerimisreegleid. Kõik kaalutusotsused tuleb teha õiguspäraselt, võttes arvesse olulisi asjaolusid ja kaaludes põhjendatud huve.

Olulised on asukohapõhised üksikotsused (nt planeeringud, ehitusload jmt). Nende õiguspärasus on kohtulikult kontrollitav. Kui see peaks vajalikuks osutuma, saab ka kohtumenetluses taotleda asjassepuutuva õigusnormi põhiseadusega vastuolus olevaks tunnistamist.

Õigusnormi põhiseadusele vastavuse osas tuleb arvestada ka põhiseaduskonformse tõlgendamise reegluga. Riigikohus on korduvalt rõhutanud, et kui õigusnormi saab tõlgendada ja rakendada põhiseadusega kooskõlas, siis ei saa see õigusakt olla põhiseadusega vastuolus. Seda põhimõtet peab ka õiguskantsler järgima.

Nii tuleb taastuenergia kasutusele võtmist käsitlevate õigusnormide puhul kõigepealt hinnata, kas see õigusnorm toob vältimatult kaasa põhiseadusega vastuolus oleva otsuse. Pole teada, et mõni õigustloov oleks selline, mis vältimatult tooks kaasa õigusvastaseid üksikotsuseid.

Põhiseaduse § 25, mis tagab õiguse nõuda riigi või kohaliku omavalitsuse õigusvastase tegevusega tekitatud kahju hüvitamist, ei ole Teie avalduse puhul asjakohane. Teie avalduses ei ole selgitatud, kuidas Teile on õigusvastaselt tekitatud moraalseid või materiaalseid kahju. Igal juhul on Eesti õiguskorras on olemas reeglid, kuidas põhiseaduse §-s 25 sätestatud põhiõigust kaitsta (riigivastutuse seadus).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Evelin Lopman
ettevõtluskeskkonna osakonna juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel

Ago Pelisaar 693 8407
Ago.Pelisaar@oiguskantsler.ee